پیغام

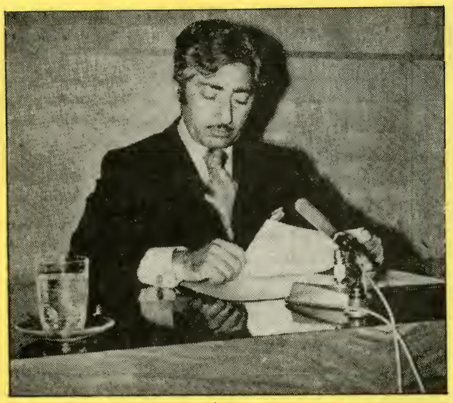

محمد موسی شفیق

سریزه : الحاج ننګیال

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغام

وینا وال : محمد موسیٰ شفیق

سرېزه : الحاج ننګیالی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکتاب نوم : پیغام

وینا وال : محمدموسی شفیق

سریزه : الحاج ننگیال

خطاط : نورالدین هنریار

خپرونکی : فرهنگ جهاد

نیټه : د ۱۳٦۷ لمریزکال دثورمیاشت

دفرهنگ جهادیستی او بانکی پته

P. o Box No. : 1107

G. P. O

پشاور پاکستان

حساب بانکی : حبیب بانک 3014

میوه مندوی برانچ

پشاور پاکستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

پیغام او شفیق

۱- پیغام

پیغام د شهید شفیق «دده په قول» د لالهانده او وارخطانه لیتوب د وخت یو رنګین سوغات دی او د دوی د ژوند دیوې تیاکلی دورې تأثرات او خاطرې.

پیغام د مرحوم شفیق د دارالعلوم د زده کړې د دورې ادبي پانګه ده او د هغه مهال سرها یه چې شفیق د مصر او امریکې د لوړو تحصیلاتو د دوسته د ستر و دولتي پوسټونو له شا د هغې ارمان کړی او ویلي دي: «...که زه د دې اوس نه یم کم او کیف خبر وای ما به له هر یو کال ند په هماغه تنګ، تریو او تپه تیاره دارالعلوم کې د ده او دوی کلونه جوړ کړای وای».

خو مرحوم شفیق د نن وارخطا او لالهانده زلمي دیوه شاعر، ادیب او – لیکوال په صفت دومره نه پیژني. د هغه وزارت او صدارت او په مجموع کې سیاست د دوی هنر او فن ترڅپل سیوری لاندې داسې پټ کړ چې نن د مرحوم شفیق د پاخه فن نه د پرلپر کسان خبر تیا لري په افغانستان کې چې هر فنان، لیکوال او ادیب ستر و دولتي پوستونو او لوړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

اجتماعي او اداري موقف ته رسېدلی دی هغوی بیا خپل فن او هنر ته داسې دمه ورکړې چې بیا یې کله څوک نه ځکنی آثار لولي او حال يې کوري. داکومان هم نشی کولی چې دادی د پرون هغه ستر کور لیکوال او ویناوال وی چې دی یې اثر مطالعه کوي.

نن هم زموږ د جهاد مشران چې ښځوا لیکوال هم ؤ ویناوال هم او صحافیان هم هغه د پرون لیکوال نه بریښي کوم چې په شرعیات. عرفان. قضا ادب. کهیځ. پیام حق. ورانګه او... خپرونو کې لیده کېدل.

دلته د مرحوم ماستر فضل کریم د «لیکوال مړ شو» لیکنه سری ته دکا نې کرښه وبریښي. او زه خیله چې مرحوم شفیق څومره دیو شاعر، لیکوال او ادیب په صفت پیژنم دومره يې د وزیر او صدراعظم په نامه نه پیژنم، ځکه د ده لیکوالي او په مجموع کې فن ابدي دی او تلپاته. نن هم د شفیق فن ژوندی دی او سبا هم د هغه وزارت او صدارت نورنه لیده کېږي خو «پیغام» او «عبقریان» به يې تر قیامته ژوندي وي او همدغه ورد دوی نور لیکني او شعرونه هم.

د شفیق پیغام چې څومره د پرون ځوانانو ته د بیدارۍ د جرس حیثیت درلود نن هم هماغه تأثیر، ولوله او جذبه لري او د نن زلمي هم ورته اړدی او هم وي. دغه پیغام دځه مشخصو او موسمي حالاتو او شرایطو پیغام ندی. دا پیغام د پرون له پاره هم ؤ د نن هم دی او د سبا هم دغه پیغام تېر ختونه ستر کوته دروي او نزاره یادونه راسپړي له نن هم خبری کوی او د راتلونکی بنه هم ښیي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شفیق پخپله لیکي:

«زما نوم محمد موسی شفیق دی پلار مې مولوي محمد ابراهیم کاموي نومېږي. زموږ کورنۍ د ننګرهار ولایت دکامې په سیمه کې اوسېږي او یوه اوږده علمي تاریخ لري.

زه پخپله دکابل په ښار کې چېرته چې زما پلار ډېره موده کارکاوه د ۱۳۰۸ هـ ش کال دجوزا په پنځمه زېږېدلی یم.

زما رسمي تحصیلات په ابتدایي مرحله کې دکامې او کابل په مکتبونو کې بنه نیولی بیا وروسته د پلار په اراده او امر د ننګرهار ولایت دنجم المدارس په مدرسه کې شامل شوم. دوه کاله وروسته دکابل عربي دارالعلوم مدرسې ته راغلم چېرته مې چې دولسم صنف خلاص کړ او مولوي ترې راووتلم، دمدرسې وروسته په شاهي دارالتحریر کې مقرر شوم او بیا وروسته د پوهنې وزارت لخوا مصرته د تحصیل لپاره ولېږل شوم او دهغه ځای نه د تحصیل دختم نه وروسته امریکې ته ولاړم.

زما د تحصیل درجه داده:

دبکلوریا معادله شهادتنامه دکابل له عربي دارالعلوم څخه، دلیسانس

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهادتنامه له مصرڅخه ، په عدلي چارو کې د ماسترۍ شهادتنامه له مصرڅخه ، په مقايسوي حقوقو کې د ماسترۍ شهادتنامه له امريکې څخه. د مورژبه مې پارسي او د پلار مې پښتو ده او ما ورسره عربي او انګليسي هم لوستلې دي

زما په تربيه کې لومړی مؤثرشخص زما پلار دی د هغه د پرو مشبتو افکارو ما کې تاثیر کړيدی او ځينې هغه نظريات يې هم په ما تحميل شوي چې د خپلې زمانې د پاره هغه ته مفيد ښکاره کېدل مګر اوس دیر منفي جريان شکل لري. زما پلار د هغه اوږد او حساس ماموريت له کبله چې د افغانستان په اوسني او پخواني دورو کې يې سرته رسولي د افغانستان په تاريخ کې دير معين ذهنيت نمايندګي کوي ، زه په خپله په خپل ځان کې د هغه د مثبتو او ګټورو نظرياتو تاثيرزيات ګورم ، د هغه نه وروسته په اجتماعي ژوند کې د پښتو ځينو نوميالي اد يبانو زما په تربيه کې برخه اخيستې ده او په دارالعلوم کې د مولانا غلام نبي کاموي اثر زما په فکر باندې د - مخصوصې يادونې وړ دی.

په مصر کې مې د ښاغلي « داوي » نه هم ډېره مستقيمه استفاده وکړه او د قاهرې ثقافتي محيط د رسمي تحصيل نه علاوه زما د فکر په وسعت باندې زيات تأثيروکړ ، د امريکې سفراواقامت د غربي ژوندانه د طرز سره آشنا کړم او بالاخره د دې مختلفو مؤثراتو د تفاعل په نتيجه کې ماسره هم يو شمېرثابت نظريات د ژوندانه په باب کې پيدا شول چې زه يې خپله لاره وايم او د پر دوستان لرم چې موافقه ورسره لري.

زما فعاليت د حقوقو او قوانينو په ساحه کې دی وظيفه مې د عدليې

په وزارت کې د قوانینو د لوی مدیریت اداره او د حقوقو او سیاسي علومو په پوهنځي کې د خاص بین المللي حقوقو او د مقایسوي حقوقو تدریس دی.

جرایدو او مجلاتو ته مقالې هم لیکم او کله کله مې پښتو شعر هم وایه او اوس هم د شعر شیطان کله کله رابانديې پېښه کوي...*

شفیق لیکلي، جرایدو او مجلاتو ته هم مقالې لیکم او کله کله مې پښتو هم شعر وایه او اوس هم راباندې کله کله د شعر شیطان پېښه کوي. خوزه باوام چې مرحوم شفیق دري او پښتو ادب ته د رونډ، مثالي او بنسټیز کارکړه دوی د لنډې کیسې لیکلو لارې په غخښنه کړې او د نوي لیکوال له پاره یې ځای په ځای د خپل فکر او فن ډېرې ځلولې دی دوی معیاري افسانې ولیکلې د فن په لحاظ په ټول پوره او د چاپېریال د مسلطو شرایطو او بېنې انځورګرۍ او د ټولنې د نیمګړتیاوو د سمون په لارکې د زړه کړې ور.

هغه وخت چې افسانې لا د هېواد په خپرونو کې غږونې نه وې کړي. په دې ډول شفیق په پښتو ادب کې د لنډې کیسې او انقلابي شعر د کاروان جرس وغږاوه او په پوره ډاډ سره وېلای شو چې که مرحوم شفیق سیاست او اداري بوختیا نو نه وی مصروف کړی نن به د دوی فن د پښتو او دري ادب د اوج موج او معراج پورې د رولی وای او ادبیاتو ته به یې د خپل لوړ استعداد او نبوغ له مخې داسې هراړخیز کارکړی وُ چې د تخلیق او تحقیق په دواړو ډګرونو کې به یې په سیمه کې بر او لوړ مقام ګټلی وای.

---

* - اوسنی لیکوال د ۱۳۴۱ لمریز چاپ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ښايي د شفيق او ځونورو کوټو په شمېر ليکوالو او اديبانو ځانګړنه وي چې په دواړو ژبو دري او پښتو کې يې پاخه معياري او کره ادبي او هنري آثار را منځ ته کړي دي داسې چې لوستونکي دا نشي احساسولی چې د ليکوال مورنۍ ژبه کومه ده .

د مرحوم شفيق دري او پښتو افسانې چې څو کلونه وړاندې نو دا تو پير ورته ګران شي څو پرېکړه وکړي چې پښتو ليکنه يې ښه وګڼي او که دري.

دا د شفيق د عمر مهال ادبي فن پاړې وې چې ده لا د ځوانۍ او تحصيل شېبې تېرولې او سرې دا اتکل کولای شي چې وروسته به د دوی فن څومره پرمختګ او ارتقايي منزل وهلی وي . د دوی د ځوانۍ ليکنې له يوه ځانګړي څرکه او استادانه انداز او اسلوب څخه برخمنې دي . چې د دوی نبوغ ، استعداد او ذوق په ښه توګه ترې څرګندېدای شي.

پدې ډول ويلای شو چې که څه هم شفيق د ځينو وجوهاتو له مخې د کميت په لحاظ لږ ادبي آثار پرې ايښي خو د کيفيت په لحاظ د يوه استادانه ، معياري او د ټولو شرايطو د غوښتنې سره برابر مواد او د الهام او پيغام از ا کي يکي ډېرې مونډلې شي.

ويل کېږي چې شفيق د داود خان له کودتا وروسته په زندان کې هم ارزښتناکه ليکنې او پلټنې کړي او د قرآن کريم تفسير يې کښلی دی چې که له منځه نه وي تللی دا به زموږ د اسلامي فرهنګ د بډاينې ډېره لويه پانګه وي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

شفیق د خپل فن په هنداره کې

شفیق انقلابي شاعر ؤ- د هغه شاعري او په مجموع کې فن د پرګنو له هیلو او ارمانونو سره تړلې ؤ او د هغه د فن خښتې او مساله د ټولني او چاپیریال وضعه او مسلط شرایط وو.

شفیق د ډیره دراک او سترګور وینا وال په توګه د خپل ولس ستونزې او دردونه د شعر په ژبه بیانول او د فن او هنر په ګوتو یې د هغو سمون او علاج انځوراوه، د هغه فکر، ورځ او خیال لوړ- نظریې څیرې او ژورې.

هغه د خپلو خلکو پر دردونو دردېده - د ولس درد د هغه خپل درد ؤ د قام مصیبت د هغه مصیبت ؤ او د وګړو پرېشانی او بد حالی د هغه خپله پرېشاني وه ګویا هغه د خپل وجود په زره زره د غریب ، مظلوم ، وږی بې کوره او کړېدلې هره سا نده - هر فریاد - هر درد او هر کړاو داسې محسوساوه لکه چې پده خپله تېرېږي او دې ځان په ټوله معنا د هغه په ځای ګڼي دا زما خبره نده د ده شعرونه دغه ټکی څرګندوي او د ده فن د دې خبرې شاهدي ورکوي او -

(c) ketabton.com: The Digital Library

راسېري يې .

هغه يواځې ځانته سوکالي نه غوښتله هغه دقام اوولس د - ښېګړه و مين اولېواله و. پدغه مينه کې هغه د پتنګ د سربازی د جذبې غوښتونکی و او ديوه بې خوده لېونی د سرشاره استغنا هيله من، چې زخمي زړه يې له نورو پرهر ژلوسره په وينو کې نو هم ورنګېږي :

استغنا ديوه بې خوده ديوانه را
پاکيزه يوه د مينې کاشانه را
زخمي زړه يې لا په نورو وينو رنګ کړه
سربازی ديوه سرتېری پروانه را

شفيق پدې ګروهمن و چې د خپل ولس وېرجنه وضعه يې د مبارزې اويوه مثبت اوښتون له لارې بدلېدلای شي ځکه خود حق په لارکې هغه د منصور د سربازی د ولولو او همت غوښتنه کوي:

درد او غم د محبت کې خوند سرور را
دېره ځای په ارمانونو کوه طور را
چې د حق له پاره دار په لېمه ښکل کړم
هومره جوش د سربازی لکه منصور را

شفيق چې کوري د هېواد ځوان توکم د غربي ماديت د تورې بلا کوپې ته نژدې کېږي او ننني تش په نوم تمدن څه ورد معنا او روحانيت په کورتالان کډ کړې او د ژوند فطري بنه يې بدله کړېده نوله همدې ځايه هغه د ترقې په لور په معنوی اساس د يون غوښتنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي هو! د منزل په لور د باد په څېر د چټک یون:

ماديت د غرب لاهو کړو تباه کېږو
ژموږ روح ته یو غیبي غوندي امداد را
معنوي اساس مو ټینګ په خپل قدرت کړه
د منزل په لوري بیا منډې د باد را

شفيق - زړه بیا ځي د توحید ځای بولي - نوري میني او غوښتني له زړه څخه لېري کوي او د زړه حرم له هر ډول بوتانو پاک او سپېڅلی غواړي:

آئینه چې د جهان د ننداروشي
دا یو موټی درد منده ږمي جام دجم را
د توحید لمبې مې سرې لره سینه کې
له بوتانو نه خالي د زړه حرم را

شفيق د شلم قرن د جاهلیت او وحشت په تیاروکې د حق د ځلنده مشال په رڼا کې د پرمختګ د منزل لار ټاکي که نه نو بیا به تولنه یوه لاروکې تولنه وي له معنا او روحانیت څخه لرې او د مادیت په ژولنو کې ښکېل:

په ځیګر د درد او میني سوی داغ را
سینه ټوله د معنی د ګلو باغ را
دې تیاره سفر کې لار رانه ورکېږي
ته په لاس د حقیقت ښکلی څراغ را

له شفيق سره د خپل هیواد د پرمختګ او ترقي تلوسه وه او یدي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوریده چې څنګه یې هیواد د طبیعی خدای ورکړې شتمنیو سره بېرته پاته دی څنګه خوهغه د دې ارمان وچې هیوادیې ځومره چې ژر تېری دېره تګ او ترقی منزل ته ورسېږي له همدې امله هغه په شپه کې د کال له منزل وهلو پېړته بیله لاره لیده.

دې تورتم کې لکه لمر هومره مشال را
دېرو ځکې لارو وپورې وصال را
قافلې نه وروسته کېږو ساعت کم دی
په شپېه کې موږ ته توان د تلو د کال را

موږ ځکې وویل چې شفیق چې هرڅه له خدایه غوښتل د ولس او هیواد له پاره یې غوښتل او خپل ټول استعداد او صلاحیتونه یې دغه هدف ته وقف کړي وو حتی خپل ذوق او تمنا هم:

ماله نړۍ زخمي زخمي په درد دوا را
آزادی او حریت پدې دنیـا را
چې دقام په دردمې وخوري هغه خوښ کړی
هسې شانې شکلی ذوق وتمنـا را

بل ځای لدې هم پل ځکې بېږدي او وایي:

سینه پاکه له وهمونو له وسواس را
سینه محیط کې مې آواز له انعکاس را
چې خدمت یې قوت ورکړی قام تېر ته
هغه مټ هغه بازو او هغه لاس را

شفیق چې پر خپل هیواد مسلط نامطلوب شرایط کوري چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځینو منفي سیاستونو لوری څنګه د ده وطن د بلا خولې او د بربادۍ کومې ته نژدې کړي نو لکه هر وطن دوست شاعر دې هم وځوریږي خوله د غه ډول ګواښونو سره د مقابلې له پاره د ولس د ټولو پرګنو د ټینګ وحدت او همارخیز تحرک غږ پورته کوي چې د راروان خطرناک سیلاب مخه و نیسی د هغه سره سیلاب مخه چې په ربښتیا هم تباکوونکی وُ او ورانوونکی.

که داسې چې هم پدې شانی او سیږو
نو په مړو او معدومو به شمیرېږو
راځۍ هله چې لاسونه سره ورکړو
ګني دا سیلاب چې راغی تباه کېږو

هغه له وطن سره د مینی او د خپل ضمیر غږ او د وجدان او احساس د څرېکوڅه دا ډول ترجمانی کوي:

مونږ په ایشیا کې یو مسعود افغانستان غواړو
مونږ حکومت او حاکمیت د پاک قــران غواړو
اباد په سوله امنیت با ندې جهان غــواړو

د قام خادم چې وي هغه خُلمی امام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ ګلونو ته پیغـــام دی زمونږ

شفیق د خپلې لارې او مرام له پاره د فعالیت او مبارزې ستونزې لیدلی او پدې لارکې یې کړاوونه او ناخوالې یې حتمي ګڼلی خو لدې سره سره وُچې حوادث یې دارادې لوری نشي بدلولی او ستونزې او خطرونه یې له هدف څخه نشي ګرځولی:

مړه به نشي اراده مې حــاد ثوکې
راسره چې عالي دومره روحيات دی

شاعران جذباتي مخلوق دي شفيق ته هم چې کله درد ورشي او د ظالم لاسونه هماغسې د مظلوم په وهلو تکولو شــنه وکوري نو دا فریاد يې له خولې ووځي:

دا تو مېيې مې چې اغزي د زړه په ستر کو
کوم بې رحمه کوم ظالم او کوم صياد دی
چې آسمان په ظالمانو نه رالــوېږي
معلومېږي بې تاثيره مې فرياد دی.

شفيق د خپل اسلامي او ملي غرور په تکيه پر خپلو تېرو بد خواهانو او دښمنانو يو درونډ او داړمن غږ کوي، خپل تېر برم ورته يادوي او په شومو نيتونو پورې يې خاندي او ټوکې کوي:

دبستان کې د ایشیا چې زه استاد وم
تالوستله هغه وخت کې سيپاره
مخ دې تور شه اوس زما سره دعوه کړې
ته او خدای نو په هغه قــواره

شفيق متعهد او ژمن شاعر و، هغه شعر او ادب د خوتشو خيالي او رنګينو تصوراتو لفاظي نه ګڼله او نه د مداحي وسيله - هغه د شعر او ادب له پاره د تعهد او مسلک پر ضرورت قائل و - هغه ادب د ژوند، هدف او مرام له پاره پر اصل کړو همن و. هغه بې تعهده او بې مسلکه شاعر ورکه غواړي او پر هغه اور لګوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د پېژوندون پوري کړه چي نوي آزادي يې کي
ورکه شاعري شه چي مسلک ورسره نه وي

هو څکه مو وويل چي مرحوم شفيق ديوه شاعر او اديب په توګه پېژنو نه د وزير- سفير او صدراعظم په نوم. د شعر له مخې يې پېژنو او د فن په هنداره کې ورته ګورو. د هغه شعر او فن په هنداره کې چي د دوی د ژوند ديوې تاريخي دورې ادبي پانګه او تاثرات ګڼل شي او لکه څنګه چي څرګنده کړې شوه د هغه فن د ژوند له پاره دی، د پرګنو د زړونو غږ او د ضمير آواز دی. د هغه وخت د ټولنې د مسلطو شرايطو منعکس کوونکی او د وخت نماينده - چي د شاعر د هغه مينې او تلوسې اړانګه ښه ترې څرګنده دای شي چي هغه يې د خپلې ټولنې د نيمګړتيا وو د سمون او پرمختګ او سوکالۍ له پاره لري.

هغه خپل فن د مقصديت په زانګو او د اجتماع په غېږ کې رالوی کړی د هغه د شعر هر بيت له ظلم څخه د نفرت او د خائن په مقابل کې د - کينې داوربخری ښندي او د مظلوم او بېوزلی په زخمونو پټی لګوي - څکه خو د هغه فن ابدي دی او تلپاتې د پرون هم د نن هم او د سبا هم.

بې ځايه به نوي چي د هېواد د نامتو وينا وال قدرمن غمخور صيب دغه شعر را غبرګ کړم، چي محمد موسیٰ شفيق يې د افغاني کوه طور موسیٰ ګڼلی:

ته شفيق يې ته رفيق يې ته موسیٰ زموږ د طور يې
نوم دې ځکه د زړو سره خوږ د زړونو په جهان شو *

---

*- وګړ لويه هنګامه د عبدالله غمخور اثر ۱۵۳ - ۱۵۴ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلی صباح الدین کشککی په «دهغه قانون اساسی» کې لیکي:
ما شفیق له هغه وخته پېژانده کله چې د ۱۹۵۰ کال د لسیزې په وروستیو کې د واړو خپلې زده کړې په بهرکې سرته ورسولې وې او هېواد ته راستانه شوی وو. موږ د خپل هېواد د پرمختګ او سوکالۍ د پاره ګډې نظریې درلودې. او دواړو د هغو اصلاحاتو پلي کول چې بیا وروسته یې ډېره برخه په اساسي قانون کې هم شامله کړی شوه د هېواد د ترقۍ له پاره معقوله او سمه لاره ګڼله.

کله چې شفیق د ۱۹۷۲ کال د نومبر د میاشتې په لومړیو کې له ما غوښتنه وکړه چې د ده په حکومت کې د اطلاعاتو او کلتور د وزیر په توګه برخه واخلم ما د هغه دا غوښتنه په دوو شرطونو ومنله - په حکومتي چارو کې د سلطنتي کورنۍ د غړو د لاس وهنو مخه نیول او د حکومت سره پیوسته د یوه ټیم رامنځته کېدل چې د هغه په څنګ کې ما ته صلاحیت راکړی شي چې د هېواد په مطبوعاتو کې بنیادي بدلونونه رامنځته کړم.

د سلطنتي کورنۍ د غړو په منځ کې د شفیق پر خلاف احساس دومره تنګ او تېز شوی وو چې ما له هغه سره په صراحت کې یو شپه په خبرو کې دا موضوع رامنځته کړه هغه وویل چې زه هم له ستونزې نه خبر یم. د سلطنتي کورنۍ غړي په هېواد کې د رامنځته شوو پېښو نه خواشیني شوي وو او پوهېدل چې په هره بیه به د قدرت واګې د دوی له لاسو نو وځي. هغوی پخپله منځ کې د کلکې ارادې خاوند یو صدراعظم لیده چې په حکومتي چارو کې د سلطنتي کورنۍ د غړو د لاس وهنې د مخنیوي په کدون یې په اساسي قانون کې د شاملو موادو د پلي کولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخه اراده کړې وه.

د سلطنتي کورنۍ ځينې غړي او کېنې لاسي له دغه بدلون څخه په وېره کې شول. هغوی پخپل ځنګ کې ديرې نوی دورې او پرېکنده او پاخه هوډ مشرتابه را منځته کېدل ليدل چې په راتلونکې کې يې د قدرت د لاسته راوړلو دپاره د هغوی پخوانۍ هيلې له منځه ورلې.

شفيق د سياسي ګوندونو، د ولايتونو د جرګو او ښارواليو د قانون په پلې کولو کې چې هغوی ته بنيادي ضرورت محسوسېده د پاد شاه منظوري تر لاسه کړه. له دې پرته د هغه حکومت په پام کې لرله چې د مظاهرو په ګډون د عامو غونډو د تنظيم قانون هم پلې کړي.

د مطبوعاتو قانون چې په ١٩٦٥ کال کې د محمد يوسف د انتقالي حکومت په دوره کې نافذ شوی وو هم تر ډېر ا کتنې لاندې ونيول شو. پرازې هغه جريدو د خپرېدو حق درلود چې په يقيني، بشپړ او فعاله توګه يې د اساسي قانون ارزښتونه د هغه د هدف او متن په نظر کې نيولو په پام کې نيول.

د ملکي مامورينو قانون چې د هغه تصويب د ژبې پر مسئله ـ ځنډېدلی و تصويب شو او په هغه پورې اړوند اختلافونه په اريانو ګې ټول له منځه يوړل شول.

د دې د پاره چې د غير حکومتي مطبوعاتو سره يې مرسته کړې وی د هغوژمنو پر بنا چې د حکومت په کړنلاره کې يې بنه نيولې وه اعلان کړه چې د حکومتي اعلانونو موسسه به د اونيزو جريدو په سلو کې د برش او د ور ځپاڼو په سلو کې شل چاپي لګښتونه د دولتي اعلانونو له لارې ورکوي. د ه پرې ليکلي صدر اعظم شفيق و توانېده چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزاد ومطبوعاتو سره یو د ول بنې اړیکې را منځته کړي.

د شفیق په دوره کې لا د یر افغانستان د خپلو خپرونو په لړکې پنځه وخته آذان پیل کړچې د هغې وروسته به د هېواد له نامتو عالمانو نه یو تن د اسلام د سپېڅلي دین د ارزښتونو په رڼا کې د هېواد پر مختګ او سوکالۍ د پاره دعا کوله.

د شفیق په حکم د شهر غلغله رستوران چې د حاجي یعقوب جامع جومات ته مخامخ و او د هغه نه د عیاشۍ او فحاشۍ د یوې اډې په توګه کتل کېده او چېټېده او هلته د دولت مخورو تګ راتګ کاوه بند کړ.

همدغه راز د مرستون تیاتر (مندوي صحنه) چې هغه هم د فحاشۍ د یو مرکز بڼه غوره کړې و وتړل شو.

همدارنګه د شفیق حکومت د بهرنیو هېوادو د ځینو سفارتونو او یو شمېر افغانانو د مخالفتونو سره سره په کابل ښار کې د یوې کلیسا د ورانولو امر صادر کړ. دغه کلیسا د دارالامان د سړک په اوږدو کې د روسیې د سفارت تر څنګ په قاچاقي ډول جوړه شوې وه.

په کورنۍ او بهرنۍ سیاست کې د شفیق نوښتونو په حقیقت کې د ده د حکومت او رژیم د وارو د له منځه تللو زمینه برابره کړه. پدې برخه کې د ده تر ټولو مهم کار د ایران سره د هلمند رود د اوبو د تړون لاسلیکول و. ده دغه تړون په هېواد کې د ننه او په غیر مستقیم ډول د روس لخوا د سختو مخالفتونو سره سره لاسلیک کړ.

شفیق له هغو لومړنیو کسانو نه و وچې د ثور د بد مرغې کودتا نه پس سمدستي ونیول شو. هغه یې د نورو پخوانیو لوړ رتبه بندیانو سره د ملي دفاع د وزارت د ودانۍ په ترځمکې لاندې سمڅو کې تقریباً یو او نیم کال

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساتلی وو. د همدې میاشتې په ۲۳ یا ۲۴ مه نېټه یې د شپې لسو بجو په شاوخوا کې د یو شمېر نوروبند یانو سره دودانۍ نه وایستل. خلیل الله چې بیا وروسته د کارمل د رژیم کې د جنرالۍ رتبې ته ورسېد او د دفاع وزارت د مرستیال څوکۍ یې هم ترلاسه کړه کله چې د خلقیانو په وخت کې د پرچم ډلې د نورو لوړو غړو په څېر د خلقیانو لخوا بندي شوی و، ویل کې یې د نورو بند یانو په وړاندې اعتراف کړی وُ چې ده شفیق د کابل په هوایي ډګر کې په توما نچه په سر وویشت.

د اساسي قانون په عملي کولو اوله محبېنا اکر واو نشکېلاکګرو څخه خلاصون په لاره کې د شفیق لیري لید او ستر همت ترتله پاتې وي شفیق پدې عقیده وُ چې افغانستان د خپل (۳۱۶۰۰۰) مربع کیلومتر مساحت او تقریباً ۱۵ ملیونی نفوس په سلوکې د ۲،۵ کلنۍ زیاتوالي په پام کې نیولو سره کولی شي چې دودې او مدني آزادیو په برخه یو مثالي هیواد وګرځي. هغه عقیده درلوده چې په افغانستان کې به بېلا بېل قومونه او نژادونه د یوه داسې واحد ملت د منځته راوړلو مخه و نشي نیولی چې په ګډه سره د خپل پرمختګ د پاره کار وکړي. هغه د خپل څو میاشتنی صدارت په موده کې په ډاګه کړه چې انسان کولی شي د یرې نا اندوله شورا سره په بریالی توګه کار وکړي. هغه او د کابینې غړو به یې پرله پسې څو ساعتونه په صبر او ټینګار سره کار کاوه هغه هڅه کوله چې د خلکو په منځ کې د ملي پېژند ګلوی احساس منځته راولي*.

ډاکتر حقشناس په خپل کتاب «دسایس وجنایات روس در افغانستان»

*- د نهایات تفصیل له پاره وګورئ د هغه قانون اساسي اساسی... د صباح الدین کشککي لیکنه له ۸۰ - ۹۵ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې لیکلي:

روسانو د شفیق د حکومت پر نسبت د خپلې ویرې او غوسې له مخې په ژوره توګه د اوضاع څار نه کوله او په سخته اندېښنه کې لوېدلي وو او دلارې ګودر د پیدا کولو په لټه کې ؤ ځکه دوی پوهېدل چې له یوه تازه کار، حساس، پوه ، هوښیار او ځیرک او بانرژي حریف سره نښې کولی د دوکې، دارا او تهدید له لارې مخکې ولاړ شي ځکه خو روسان پدې لټه کې شول چې هر څنګه وي بنا يې شفیق له منځه یوسي دوی لومړی دا هڅه وکړه چې دربار پدې قانع کړي چې شفیق له مخې لیرې کړي خو ونه توانېدل. روسان ورځ تر ورځې د شفیق له اجرا یې قدرت څخه په تشویش او ویره کې لوېدل.

شفیق له ایران او پاکستان سره د روسانو د توطیو او شیطا نتونو له مخې دا ډېر خبر پر تیا ته متوجه ؤ ځکه خو هغه هڅه کوله چې له دغو ګاوندیو اسلامي هېوادو سره د روابطو له منځه دغه سړطاني دانې لیرې کړي.

د هیلمند او بوټترون وروسته شفیق له خبریالانو سره په مرکه د — افغان ملت د جریدې د خبریال د دغې پوښتنې په ځواب کې چې د پښتونستان مسئله به هم پدغه ډول حل کړی شي وویل هو !

موږ نه غواړو افغانستان د پښتونستان قربان کړو.

روسانو د خپلو ټولو امکاناتو په لګولو غوښتل شفیق له منځه یوسي پدې اړه لنده او اسانه لار چې د روس د ګټو تضمین وکړي او د مستقیم تېري او تسلط لار ورته برابره کاندي په لومړی قدم کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه د داؤد خان رامنځ ته کول ؤ څود خپل تیري او تسلط د مقدمې په توګه ترې کار واخلي .

په خارجي او داخلي ډګروبنوکې د شفیق نوښتونه اوجدي کړنې د دې لامل شوې چې افغانستان به په لنډه موده کې په خپل ځان متکي شي او د شکیلا ګډولو مې به وشلېږي لکه چې په ۱۳۵۲ لمریز کال د ثور په ۲۷ اعلان وشو چې ۱۵۲ صنعتي پروژې د ۴ ملیونو افغانیو په لګښت په پینځه ډول کېږي چې د هغې د په کار لوېدو نې اوګټه اخیستنې سره د هېواد ګڼې ارتیاوې پوره کېدلی شوې د ۱۳۵۲ د جوزا په ۲۳ نېټه اعلان شو، چې ۱۰ بېلا بېلې فابریکې د ۲۳۰ ملیونو افغانیو په لګښت جوړیږي چې د تولید ، د کارګرانو له پاره د کار د پیدا ینې، پانګې اچونې او د ارتیاوو پوره کېدو نې او داخلي منابعو د په کار لوېدو نې له مخې یې ځانګړې اقتصادي ارزښت درلود. د پوهنې په برخه کې هم ځانګړې پاملرنې ترسره کېده او لیدل کېدل چې د یولړ علمي پروګرامونو د عملي کېدو له امله به د فرهنګي استعمار د نفوذ مخه او د ځوانانو د افکارو د مسموم کېدو لاره ونړېږي شي د لویو زده کړو د وزارت تأسیس او د لوست د زده کړې د پروژو له نوې سره په علمي او عملي بڼه عیار ول په ډېره جدي بڼه او چټکتیا سره پرمخ بیول کېده .

د دغو پټو لوجدي او اغېزمنو هڅو جریان چې د هېواد د اقتصادي حالت او د وګړو د بدبختي ، فقراء لوږې او بېکارۍ د عواملو د له منځه وړلو او د بهرنیو طاقتونو د نفوذ د مخنیوي په لاره کې ترسره کېدل د مسکو د ویرې او غوسې او رنور هم زېږغرانده کړاو له دغه ویرې چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هيڅ نه دغه پسته اوتوده مړي چې کلونه کلونه يې د هغې د تر لاسه کولو له پاره هلې ځلې کړې له لاسه ورکړې دشفيق د حکومت د نسکورېدو له پاره پر داؤد خان لاس وواهه او خپله مخه يې پرانيستلې پرېښوده. اوکمونستان له خپلې مخې يو ستر خنډ چې هغه ديوه پوه، هوښيار، مدبر او عامل حريف موجوديت له منځه يووړ»*

مرحوم شفيق د خپل صدارت د پرولنه موده کې وکولی شول چې د اسلام د ښمنه عناصرو د فعاليتونو په وړاندې د يوه کلک بند بنسټ کېږدي او د لادينيت او فساد پر ضد کې اصلاحي فعاليتونه بسيج کاندي.

ټولو موقوته خپرونو ته لاربښوونه وشوه چې د اسلامي مقالو او مضامينو له پاره اختصاصي مخونه ولري د اداري فساد په تېره بيا رشوت پر ضد دشفيق د حکومت هراړخيز فعاليتونه او د سلطنتي کورنۍ د ځينو خودسرو عناصرو مقابله د شفيق د جرئت او شهامت ښکارندوی ګڼل کېږي.

د کهيځ اسلامي جريده د ۱۳۵۱ لمريز کال د دلوې د لومړۍ نېټې په ګڼه کې ليکي:

«ښاغلي شفيق په خپله مطبوعاتي مرکه څرګنده کړې چې موږ د خلکو هيلي د اسلام د مقدس دين د اساساتو د پيروی په اړه درک کړي او هغه دردچې په خلکو کې له مقدساتو سره د بې پروايي او ساتېری له اړخه پيدا کېږي ما خپله حس کړی موږ به خپل ټول توان د دغه ډول سرغړونو د مخنيوی په لار کې په کار واچوو»

---

*- د نريات تفصيل له پاره وګوری د سايس وجنايات روس در افغانستان - ډاکتر حقشناس ۲۲۲ - ۲۳۰ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کهیځ لیکي «د ښاغلي شفیق د دغه څرګندوني زموږ په نزد ځکه د تبصرې او پاملرنې وړ دي چې پدې وروستي لسیزه کې د حکومت یوه مشرهم نه یوازې پدغه ډول صراحت د دغه وړ سرغړونو په هکله نظرونه ندي څرګند کړي او د هغو د مخنیوي په لارکې یې د مسوولیت احساس ندی کړی بلکې غالباً هغه څه چې د خلکو په وړاندې له مقدساتو سره بې پروایي او ساتیري ګڼل کیږي دوی بې پروایي او دښمني نده ګڼلې او هغه یې د سیاسي ډلو ترمنځ یو ډول اختلاف ګڼلی همدارنګه هغوی د دغه ډول سرغړونو د مرتکبینو د اصلي څېرې له بربنډولو څخه ځانونه کوښه کړي او دا جرئت یې نشوکولی چې د هغوی له څېرو پردې لیرې کړي او هغوی لکه څنګه چې دي هغسې ټولنې ته وروښیي او د قانون منګولوته یې وسپاري.»

کهیځ په پای کې لیکي: «موږ پداسې حال کې چې د ښاغلي صدراعظم شفیق د دغه احساس او درک هرکلی کوو، یا تووچې زموږ په عقیده، دیوه صدراعظم تر ټولو ستره دنده پداسې شرایطو کې چې افغانستان د تاریخ له نازک پړاو څخه تیریږي داده چې اسلامي ارزښتونو ته پاملرنه وکړي او د اسلام د مقدس دین د ښکرو اولارښوونو په رڼا کې د ما دې پرمختګ په لارکې ګړندی قدمونه واخلي*»

شفیق که طالب وُکه محصل - که د دولت مامور وُ او که په پوهنتون کې استاد - سفیر وُ او که وزیر او صدراعظم د هېواد د پرمختګ او له هېواد څخه د ځبیښاکګرو دلاس په لنډون او د نړیوال استکبار د توطیو او مانورو څخه د هېواد د ژغورنې او په خپلو پښو درېدنې هیله او احساس یې په زړه کې

* - کهیځ اسلامي جریده د ۱۳۵۱ هـ ش د دلوې د لومړۍ نېټې ګڼه

غورځنګونه وهل هغه د هېواد د پرمختګ سخت لېوال وُچې د ده د دغه مينې
او احساس څرګند دوی له لیکنو او شعرونو او شپه او ورځ کار او عمراني
پلانونو او موقف له مخې ښه ترا لګېدی شي.

خو ځنګه چې نړيخور ښکېلاک د دغه ډول هستيو په دښمنۍ او له
له منځه وړنه کې په هېڅ ډول وحشت او شيطانت د ريغه نکوي او دغه
ډول کسان تر ټولو لومړي له مخې ليرې کړي. او د خپلو استعماري
ناولو اهدافو په لار کې يې ستر خنډ بولي ځکه خو يې په دښمنۍ کې
په هېڅ ډول جرم او دسيسه صرفه نکوي نو خپلې خبرې د شهيد
شفيق پدغه وينا پای ته رسوم چې هغه د صدارت په وخت کې د ـ
هلمند د اوبو د تړون په هکله د توضيحاتو په لړ کې کړې وه:

زه د افغانانو په فطري درايت بشپړ عقيده لرم او نن يو ځل بيا د
دغه درايت له مخې حساب او پر هغه تکيه کوم هغه څه چې زموږ په
توان او سنجش کې وو هغه مو د هېواد د مصلحت او ګټو د تأمين په غرض
ترسره کړل د دغه مصلحت او منفعت وروستي تشخيص د افغانستان
د شورا په واک کې چې د خلکو د ارادې ښکارندوی ده ځای لري. ـ که زموږ
کړنې يې سمې وګڼلې زه او زما ملګري به ښکرغه وي چې هېواد ته د خدمت
مصدر ګرځېدلي دي او که زموږ په کار او سنجش کې تېروتنه ومومي
بيا هم زموږ ښکرغې ده چې د دولت اساسي قانون پر ښنبوده چې د
يوه حکومت تېروتنه پرغنې او راتلونکي تو کم وتپيلی شي.

لوی او توانا خدای دې چې کردې چارې او کارونه د هغه په لاس کې
دي زموږ هاند اغيزمن وګرځوي او د هېواد او خلکو مل او مستقل وي.*

---

*- وګڼئ جبهه ملي جريده د ۱۳۵۱ هش د کب د ۲۴ نېټې ګڼه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

* * *

ما توقعات مردم خودرا در قسمت پیروی از اساسات دین مقدس اسلام درک کرده ودردی راکه از نگاه بازي کردن با مقدسات مردم پیدا می شود من هم حس کردم وماسعی خودرا برای جلوگیری از تخطیهای درین قسمت به خرچ خواهیم داد. *

ویکی گهیځ جریده د شفیق د مصاحبې یوه برخه.

د ۱۳۵۱ لمریز کال د دلوې دلومړۍ نېټې گڼه

الحاج ننگیال

د ۱۳۶۷ لمریز کال د ورى ۳۰ مه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

د سرخبري

دا شعرونه هغه وخت ويل شوي چې ما په دارالعلوم کې ديوې — مجهولې آينده ي خواته زړه اونا زړه په وېره وېره خاپوړې کولې. د هغې نه وروسته زما په ژوند کې ډېر تحولات پېښ شول. د هغې آينده ي ډېره برخه «اوس» شوه او که زه د دې اوس نه په دې کم وکيف خبر واى ما به د هغې کال نه په هماغه تنګ «تريواوتيه تيلره دارالعلوم کې دوه اودرې کلونه جوړکړي واى.

د طالبانو په دنيا کې دې خوږو وړوا ند پښتو زما د ځوانۍ د ماشوم توب په دوره کې د الفاظو جامې اغوستې دي او واقعاً ما ته د غسې ښکاره کېږي لکه يو ماشوم چې د تېپې تيارې دنيا نه رڼا ته راووځي. د دارالعلوم تياره هم د موږ د کېډې د تيارې نه کمه نه وه.

خود دارالعلوم د نيا يوه نښه هم لرله چې يو نادره شان خودي ورسره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملګرې وه او يو داش وُچې او مې خښتې يې پخولې. د سرې نه به يې هغسې شکاک جوړولې چې ديکارت به يې په هديره کې په خپله خبره پښېمانه کړ. د دارالعلوم دغې مېوې ته ځکه زه د هغې او سپېنې نظر کوم چې په سندان باندې بې رحمه تکول شوې وي. که په او سپينه کې پوره متره نه وي پوټې پوټې شي او چې رښتيا او سپنه وي هغه وغځېږي، بيا نو خوښه د اينګر ده چې څه شي ترې جوړوي.

زه چې اوس دا شعرونه لولم د دارالعلوم د دنيا د دې ټولو ټکونو نښې پکې شته مګر وړه وړه هغه تاثرات او انفعالات هم راټول شويدي ځکه چې زما طبيعت په هغه دوره کې د آئينې غوندې ديوا وبل ځای نه بې ځان او بې غلبله سره را خيستي دي.

کابل راپيوته چه دا يا ېي د چاپ د پاره وسپارل شوي زه په مصر کې وم. د هغې ځای نه ما پېرو آشنايانو ته اسرې وکړې چې د چاپ کار ته يې پام وکړي او ځينو مخصوصاً زما مشر او محترم دوست صديق الله رښتين چې هغه وخت د پښتو ټولنې رئيس وُ خواري هم وکړه.

خوشاله چې زه لا امريکې نه راو کرځېدم هرڅه ترې تم شوي وو او په بېر شوا خون مې يو خو پا ېي په مطبعه کې وموندلې چې د ځکوم بد قسمته ماشين کار دغو مې ووړې يې شلور ځاله په خپل تحرک کې تاوده کړې ساتلې وه.

او س ځينې دوستان مخصوصاً ښاغلی حبيب نوابي بيابيا راته وائي چې دا پانې بې ضرور سره يو ځای شي زه دوی داخبر منسم خو دا بلېنې نښم منلی چې زه به دې شعرونو کې دن په رښا کې کوتې ووهم. دی يو څو نظمونو زما دڅو وند انه ديوې معينې دورې تاثرات او خاطرې چې پلې غېږې کې اما نتې ساتلې او زه د دغه امانت خيانت ته هيڅکله تيار نه يم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغام

د ژوندانه د کار او فعالیت د تودو هنګامو په شاوخوا کې د کوشش او مجاهدې د جذباتو د تازه کولو او د سرور او ارادو او احساساتو د پخلا کولو د پاره یوازینۍ وسیله شعر او ادب دی.

د وجود او امکان په لامتناهي فضا کې د مینې او محبت، سوز او ګداز، درد او جفا او د حسن او جمال د انداز د تمثیل د پاره د شعر او شاعرۍ تخلیق شوی او د انساني ژوند په مختلفو ادوارو کې شاعر د دې وظیفې د روند مګر خوند ور یار په خوراد لچسپۍ او علاقمندۍ په خپلو اوږو اخیستې او د ژوندانه د هرې کرشمې او هر ناز او انداز نه یې په یوه دېره ښکلې او زړه وړونکې پیرایه کې ترجماني کړې ده. د عقل او فکر په جولانګاه کې د خیال تر وروپروازونو زما د سینې په نغرۍ کې د یو ویده خوبولن نه یو څو وار خطا بخرې راوالوزول او د «پیغام» په نامه یې د پښتو ادبي ګلشن د پیمخو ګلونو بلبلانو ته په مینه وروړاندې کړل.

دا سندرې چې دیو مات زړه د بې سوره رباب داوم غورتارونو په تال - چې هغه دیو سرشار او تپېدونکي ذوق په تېره شاباز ترنګېدلې - ویلې شوې دي زما غونډې دیو آرزومند او ارمانجن شاعر اسرې، زما اوښکې، د ضمیر آواز او د خیال ګلونه دي.

لکه څنګه چې شعر او شاعري د حسن او جمال او د قدرت د رنګین تکوین

سره غاړه غږې ده نوځکه شعراوادب وچ په وچه یوازې خشکې فلسفې ته خاصول زما په خیال داادب او شاعرۍ سره یوه لویه ګناه ده. په همدې لحاظ په دې مجموعه کې دعصر، حیات اومحیط دالقائی مضامینو یاد ملي اواجتماعي احساساتونه پرته د شعراوادب د حقیقي دوستانو او د حسن اوجمال دهواخواهانو دخوش طبعۍ دپاره دمینې اومحبت یا په بل عبارت دعشقي اوتغزلي اشعاروچاشنی هم تیاره شویده.

بناپردې نودجمال منکرین، یاهغه کسان چې د خالص تغزل طرفدار دی اوشعراوشاعرۍ دژوند دپاره نه وسیله کوي دا دواړه ددې کتابګوټي دمطالعې نه حظ نه شي اخیستی.

په هرحال، زه دا دخپل ناقلاره زړه نازولي ارمانونه اودسوي سینې تاوده فریادونه ستاسې په مخکې پږدم او په تمه یم چې داګرمي اودیوعالم سوزاوساز دجهان نه راغلي نارې سورې به زما دلالهانده اووارخطا ځلمیتوب دیورنګین سوغات په نامه ومنئ اوزما دامیدلوارادې په کالبوت کې به دحوصلې ساه واچوئ.

په مینه. م. شفیق
کابل دارالعلوم
حمل- ۱۳۳۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱

ماله غېږ د محبت کې ښکلي ژوند را

ژوندکي د جست او خېز لکه سپند را

بوالهوس يې چې لرى په عيش ونوش کې

د عمل سپينو خولو کې هغه خوند را

۲

استغناء دې بېخوده ديــوا نــه را

پاکيزه يــوه د مينې کاشا نــه را

زخمي زړه مې لا په نور ووينو رنګ کړه

سربازي دې وسرتېرى پروانــه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳

سرمنزل دارمانونوانقلاب را

دښوندون دمشکلاتوسره تاب را

دمستانوغوندې رندې آموخته کړه

سرنوشت مې باب دمینې دکتاب را

٤

افتخاردمحبت په ښکلي تاج را

سمندرنه اوردمینې کې خراج را

په ښکلي اوپه ماڼۍ مې لاري توکړي

ته غنا دزره اتوم په احتیاج را -

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵

په زړه کور کې مې د مینې مشال بل کړه

لېونی غوندې سرخوده طبیعت را

د ثریا نه چې تر عرشه پکې ځای شي

د هدف په دایره کې هاو سعت را

PROPERTY OF ACKU

٦

درد و غم د محبت کې خوند سرور را

د بره ځای دار مانو په کوه طور را

چې د حق د پاره دار په لیمو شکل کړم

هو مره جوش د سربازی لکه منصور را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۷)

مالهٔ ړوند د طوفاني غونډې جهاز را

خاص یو تا ته مې ملا تیته د نیاز را

ستا د نهو آسمانو پردې چې وشلوم

هومره زور، قوت د مینې د پرواز را

(۸)

د تاثیر نه ډک یو تود او ګرم آه را

دزړه کورمې د دردونو منزلګاه را

کړه سپور مې غونډې د رنه کړه مې پورته

هسې نه چې په خفت عروج د کاه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹

مادیت د غرب لا هو کړو تباه کېږو

زمونږ روح ته یو غیبي غونډي امداد را

معنوي اساس مو ټینګ په چیل قدرت کړه

د منزل په لوري بیا منډې د باد را

۱۰

آئینه چې د جهان د ننداره وشي

دا یو موټې دردمند زړه مې جام جم را

د توحید لمبې مې سړې لړه سینه کې

د بوتانو نه خالي د زړه حرم را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱

سرولمبوکي سمندر غونډي آرام را

په خپل لاس مو بڼ له دخپل فکر زمام را

چې ورېږمه د حرکت او ژوند پلمې وی

د سحر د باد په خوله هغه پیغام را

۱۲

زړه د درد د ملغلرو خزینه را

د هدف بام ته د لوړ همت زینه را

ورانه مینه مې په مینه شایسته کړه

د پاک عشق په سرولمبو سوی سینه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳

په ځیګر د درد او مینې سوی داغ را
سینه ټوله د معنی د ګلو باغ را

دې تیاره سفر کې لار رانه ورکیږي
ته په لاس د محبت ښکلی چراغ را

۱٤

یو مواجه طبیعت لکه دریاب را
د یاري غوندې ټوپونه اضطراب را

بېنوا سره باران په کریوان وکړم
هسې نرم، او به زړه لکه سحاب را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵

ترقع نه خدایه طبع بېگانه را

د زړه کور د پاکې مینې کاشانه را

قناعت او استغناء مې په نصیب کړه

دا نه غواړم د شاهانو سامانه را

۱٦

زولنې دا ندېښنو راته پرتې دي

یو طوفان د پاکې مینې د جنون را

چې سره خوا مې پرې باسي په خمودکې

دي نه شپې د درد و غم په مېږتون را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۷

دتقلید زولنې ماتې کړه زمونږ نه

دعمل جذبوکې ذوق دابتکار را

فریادونه رسوم بارګاه دعرش ته

آه د زړه ته مې آسمانه لویه لار را

۱۸

دڅروند ويه صف مې شمیرکړه که دانوي

دنیمګړي څروند عوض کې پوره مرګ را

زه به خوله د شکایت نه مهرولاک کړم

ته ګلشن له دڅروندون مې ساز وبرګ را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۹

چې راحت پکې د قوم او جمعیت وي
ماله فخر دا زمېښت په دې کړاو را
چې سکه دې دا فلاس زما په نوم کړ
نو په زړه د محبت کانه جراو را

۲۰

په سینه کې یو د مینې مست طوفان را
دیقین په رڼا محو تور کمان را
په زړو قصو مې زړه ستړی ستومان شو
نوی عصر، نوی ژوند، نوی جهان را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۱)

قربانې چې سرنامه دکوم اشروي
مدرسه کې درس دد غسې مضمون را
تماشې لره چې شکلې پردې پرېږدي
زولنې په پښو د مېني د مجنون را

(۲۲)

په لمبه دعشق پتنګ هومره ګداز را
زړه محفل د محبت د سوز و ساز را
که مې شمېرې په تکيه د مفلسانو
په دولت د محبت راله اعزاز را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۳

خمخانه د محبت کې بېباکي را

په یوه جرعه د میو بېـواکـي را

چې کړي دې د تکلیف کړه را په غاره

نو د نور له قیودو خپلواکي را

۲۴

ناقلاره رنځ د مینې له دوا را

د وصال په مستانه میو شفا را

د شین خال غوندي به پښې په تندي ږدم

افتخار د پا بوسی لکه حنا را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۵)

دیارانو سره مینه په اخـلاص را

د ګوهر و پسې هغه د غواص را

چې د مینې د خوزند چراغ نه چورلي

طبیعت لکه پتنګ غوندې رقاص را

(۲٦)

چې منې يې ناز نیاز هغه دلـبر را

نغرې سینه د مینې د شـرر را

موجودیت مې حق دیاره ټول فدا کړه

تیرو غشو د جفا له سینه سـپر را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۷

دسحر چوپه چوپیا کې غریب ووې:

ماله ربه دخپل مرګ اوښروندو واک را

دادظلم اودستم دنیا دې واخله

ناولتیاد «امتیاز» نه جهان پاک را

۲۸

دزاهد سره په نفلومیوویش را

مفکوره دقام دخیر راله همیش را

سبه مې ورسوه قوم اوجمعیت ته

نه لرم غوندې ککرپه زهرونیش را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٢٩

دې تورتم له لکه نمر هومره مشال زا

د ېرو مخکې لا رو وپورې وصال را

قافلې نه وړ وسته کېږو ساعت کم دی

په شيبه کې مونږ له توان دتلو دکال را

٣٠

فرعونان مو په سر ېنې ږدې محوه کېږو

دجګړې تاب وتوان پخپل الطاف را

دانسان له وينو غوښو نه غذا خوري

ته نجات له هومره جورو اعتساف را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۱

دملي اوقومي خدمت په لار کې

داغراضو، شخصياتو احساس تپ را

دازل دميخانې ساقي دردمند ته

پيالې د درد نه ډکې نبي او چپ را

۳۲

د پتنګ غوندې د شمعې نه طواف را

دې تياره کې ته يو نوی انکشاف را

«امتياز» په عدل تندر دی چې لوېږي

ته پها د مساوات پخپل الطاف را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۳

په مکتب دعشق اومینې کې سبق را
زړه په وینو باندې سورلکه شفق را
دابده پورې سور شړوندون بدل کې
داشنا په غیږ کې عمر یوړمق را

۳٤

دخزان په ویره کډوبوتو ووې
روح راپود پسرلې کړه نوی ژواک را
دآزادوملتو د سیرغوندې
مخ په پورته مونږ له هم خانته چالاک را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۵

ماویستلي ده توبه د تشد د نه

په سره سینه ددي وطن اصلاح را

وزګارنه شودکوندی نه ارتقا ته

خوار ښبنتون له دي خواریونه فلاح را

۳٦

آبرومند مي که ساتي زما خاونده

غني زړه او مړه سوله دقانع را

دجګړي دشروندکړمي مي کمه مه کړي

یو مشکل چي ورکومه بل مانع را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۷

حذر به له بېځايه احتياط را

اقتدار مې دخواهش په انضباط را

دڅروندون د جنګ جګړو پېښاو خواکې

يوساعت هم د پيمخوا اختلاط را

۳۸

ستا دنيا کې بس د مينې عالي اوج را

سباردزړه مې ډک دخيراو ردپه فوج را

ابا سيند د زماني يم لاهو کړې

د مستي او شورنه ډک څروندون د موج را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۹)

انزواء او رهبانيت نه مې وساته

دعمل په ښرخ مې تاو دښروندا ربت را

چې صحنه د اجتماع واره توده کړي

هسې ګرم وجذبوله سينه بټ را

(٤٠)

چې لري يې بلبلان د ګل په سازکې

پروانه غوندې په سوزکې ها سرور را

چې وزګار شم پيروي د خپل مسلك ته

خوارې ښېتې له په مثل د مزدور را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(٤١)

نورمي هرڅه درته پرېښوده خاونده

آزادي او درد او مينه دجمال را

داشنا په غېږکې پروت يمه لوبېږم

حقيقت تعبير دغه خوب او خيال را

(٤٢)

ماله زړه زخمي زخمي په درد دوا را

آزادي او حريت په دې دنيا را

چې دقام په درد مې وخوري هغه خوښ کړم

هسې شاني ښکلى ذوق دتمنا را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(٤٣)

په ټولې درياکارومې که شمـــيرې

دغې ديراو بتخانې پورې الحاق را

جنت څه کړم ستا رضا مې نصب العين دی

د وفا توفيق په عهد د ميثـاق را

(٤٤)

سينه پاکه له وهمونو، له وسواس را

سته، محيط کې مې آواز له انعکاس را

چې خدمت يې قوت وکړي قام، تېر ته

هغه مټ، هغه بازو او هغه لاس را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(٤٥)

سمه لارلویه په لوري د مرا د را

داویده پښتون چې ویښ کړي هافریادرا

چې مې عزم ته دغره ویستل هېڅ نه وي

دکوشش جذبې مې ویښې دفرهـا درا

(٤٦)

په لاس مو نبر له دقومي ترقي جـړ را

د بشـر دخا ئنانو چراغ مـــړ را

څوک چې غواړي: آزادي امن دې نه وي

دهغوی زوال نصیب، رنګونه خـړ را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٧

یوسرشاره طبیعت لکه مینوش را
حق دپاره مال وسر دورکړی جوش را

داحساس لمبې مې سرې لره سینه کې
لمبېدلی یم دذړه دردکې عقل وهوش را

(c) ketabton.com: The Digital Library

پسرلي ته

نڅوي چې خپل آهنګ ته کائنات

دفطرت د ښکلي ساز هغه نغمه یې

چه فریاد دې چې ماحول راوینښیږي

د ژوند سینه کې ها د شور او نږوزخمه یې

دلعل بڅري

ستا په مخ سپینې خولې چې وې راماتې

ښکاریدې لکه دلعل د بـڅرو

ما پرې شوندې چې را ټولې کړې شـوه ډکه

لکه ستا غوندې مې خوله د ملغلـرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان ته

کاشکې مړوی چې مې هیڅ نه وی لیدلی

دا دستا په مرګ حساب ژړندون افغانه

نه شرمیږې ټول قومونه سره یو شول

ته شکیدلی تنې پروت یې پریشانه

اخطار

که دایو چې هم په دې شان اوسیږو

نو په مړوا ومعد ومو به شمیریږو

راځۍ هلۍ چې لاسونه سره ورکړو

ګوړی دا سیلاب (؟) چې راغی لاهو کیږو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاته

مړاوي سترګي چي راواړوي خماري
جوړوي مي په جهان دزړه کي لاري
په اعجاز دي لمبولی دا کاته دی
چي په شته مي زلزلي کړي راد وخاري

ماشوم توب

هم هغي نشاط پسي مي سترګي اوړي
چي مي ؤ دزړه سره په ګهـــواره کي
تبسم مي روح نواز په شونډو بنکل ؤ
هرسبق مي ؤ دميني سيپاره کي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوندون

حقیقت دی افسانه ده که رومان دی
که کوم ساز دی چې نرۍ نرۍ غګېږي

بازیچه ده چې پرې لوبې ماشومان کړي
یوه دمه ده چې رنګ په رنګ ګډېږي

احساسات

بله لاره را نه ورکه ده زندان کې
ستا په یاد سترګې داوښکو وینو ډنډ کړم

زړه مې وایي چې دا ټولې پردې وشلوم
په طغیان د احساساتو ځان درلنډ کړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکلا

دژوندون د ستړي توب سره په خوا کې
یو مرکز د قلارۍ او دلاسا شته
د عمل جذبې که غوړندی په کارشي
تازه ګی او طراوت لره ښکلا شته

هوطنانوته

پاکې کړې لارې د خپل قوم خادمانو لره
د وفالاس ورکړې د صدق خاوندانو لره
د نوي عصر نیرنګونو بل افسون راوړی
ستړګې په برید پرانیستې ښـایي افغانانو لره

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطنخواه ته

دملګرتوب لاره پیدا کړه ددوستانو سره
په یو مسلک باندې راغونډ شه اشنایانو سره
اشنائی دملګرتوب مفهوم یو نه دی ځکه
ددوی په منځ کې تفاوت شته هوښیارانو سره

دستړګو لوبې

د سپوږمی د سپینو وړانګو په ډولۍ کې
غلي غلي د پردې لاندې موسکېږي
په غلا غلا کا ته کوې وار خطا ګوري
دا د چا سره په سترګو کې لوبېږي ؟

يوه آرزو

هغو تړو کې له بدو سترګو لرې
دواړه ناست وی دیو شرند خوړ په غاړه

چې په بل کې محویت هومره بېخود کړی
رانه هېر شوی دا مادی کائنات واره

خدای ته

څومره پاک او سپین کتاب دې رالېږلی
سعادت دې د انسان په کې لیکلی

خوار مان دی د تاویل، تقلید آفاتو
رانه ورک کړو په حاشیو کې غلی غلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحق دښمن

علمبرد «امتیاز» دښمن دحق دی
داچي کرځي او ربمېږ جګ او شمله شخه
یم لوی شوی خیل خانه دابراهیم کي
لا به خوا پر دي نمرود باندي کړم یخه

ښکلي یار ته

کائنات دي په رڼا دمخ رڼا دی
ستا په غېږ کي جوړ دي دنیا ارم دی
تبسم دی زلزله د تن په ښار ده
ستا په موسکو موسکو شوېه وي قسم دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینه

دحیات په خوب اوده وم بوکنیدمه
دامید رڼا مي ولیده رڼویاکښي
قلاري مي په زړه راغله دلاسا شوم
څومره خوند دی په آرزواو تمناکښي

امید

دا بې غاري سینه چې کوري مینه داده
په طوفان یې دحیات کشتۍ لاهو ده
دلته لوبي په سر، تاج اونګ ونام شي
عاشقي په شاهي نه کیږي محموده

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلوت

چې حریم دې داغیارو نه خالي کړو

کله ما هم د نسیم په خوله در بله

ستا په شونډو مې وَخولهٔ د شپې په غېږ کې

او دیوه د محبت وې را ته بله

د حیا خولې

دا شبنم د ګل په پاڼو کې ځلیږي

که په مخ دې د حیا خولې راماتي

چې په بدو بدو سترګو ورته ګوري

رب دې کړي د بوالهوس د مرګه پاتي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمحبت کرمي

ددنیا ګلزار به وچه سره میره وه
که موسکی پکې پیمخی خوبان نه وی

په ښروندون به دجمود سره تیاره وی
که ګرمي د محبت په جهان نه وی

آزادي

یوه ښکلی شان لیلی د سعادت ده
چې پلوې په مغرب کې نیمګخو دی

یوی دزلفو یې نسیم دلته راوړی
بس علاج زموږ د وارو تلوسو دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېخودي

د پسرلي په دې رنګينو هنګامو کې

د ټنګو ټنګو کلونو په ورېځو کې

دا د چا غېږې ته ورغلم چې ځان مې

راته ورک شو د يو مست حسن جلوو کې

تمنا

د اسمان انګړ کې شي چې د يوې بلې

ما دې خواته په خندا خندا در بلې

زه د ستا او ته د شپې غېږ کې اوده يې

زما هر خواهش ته وايي : بلې بلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسول ته

درنه زارشم سرراپورته کړه یوځلي
په اشناجامو کې ورک یې ستا پیغام کړو
په اسانه په کې ساو یستل محال دی
هومره تنګ یې ستا هغه پراخ نظام کړو

غلیم ته

دبستان کې دا یشیا چې زه استا د وم
تالوستله هغه وخت کې سیپاره
مخ دي تورشه اوس زما د سر دعوه کړې
ته او خدای نو په همدغه قواره!

(c) ketabton.com: The Digital Library

التجاء

که داغوارې چې هرڅه نه بې پروا شم

ما د مینې محبت په لار ورک کړه

که به نه ګورم پرې حق او حقیقت ته

ما په هسې بې نظره ستړکور ورک کړه

انتخاب

په شنو ترږو د سپین غره کې چې آبشار دی

دهغې په غاړه وی له ماشوم تو به

لیونی روح مې یوازې وې هرڅه نه

بې له مینې، ازادی او ښکلیتو به

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خوب کې

د سرو ګلو دیو تل په منځ کې دواړه
غېږ په غېږ وو خوله په خوله غاړه په غاړه

ونسیم دې ثناخوان په ګونګه ژبه
او سپوږمۍ وه په تعظیم غاړه په غاړه

په خیال کې

د سپوږمۍ دپلوشو د سوري لاندې
په مکیز مکیز موسکی شي راسره خاندې

تسلي دې په خاموشو کتو راکړه
دواړه شونډې دې په مینه کړې راوړاندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتون ته

د هاتي غوږ کې اوده یې بې انصافه
خلک ګرځي د اسمان په کنارو کې
ته لا وایې الف بې د تربګنیو
د نفاق او جهالت په سیپارو کې

شکوه

دې دنیا کې چې هر څه زموږ نه دی
واک د بل ژبه د بل او کار د بل دی
مال زموږ ملک زموږ خواري موږ کړو
عیش د بل عشرت د بل اختیار د بل دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه

دا سپوږمۍ په سپینو وریځو کې ښکاریږي
چې رنګې رنګې په مخ یې راخوره ده
که سپین مخ دې دیو سپین نقاب نه لاندې
د سپوږمۍ او د نمر پوري مسخره ده؟!

تو ده غیږ

د دنیاله کیرو داره وم ستومانه
زه بېخبره وېروم چاله دې جهانه ؟
دا تو ده غیږه د چاوه چا په مینه
دا پاسته لاسونه کړه چا پېر زمانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماشوم توب

څه وړي وړي چې د لیونتوب دی
چې شباب کې یو طوفان ورنه جوړیږي
یو صورت دیوې شوره بېخودی دی
سرشاري او بېغمي کې چې موسکېږي

شباب

لیوني غونډې یو خوب دی بې تعبیره
اضطراب دی او که تندر په سکون دی
په مستۍ پکې غورځنګ کړي په موجونو
آ طوفان د بېخودۍ او د جنون دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بينايي

راسره وي سترګي دواړه پرده پوشي

چې يې نه ليده که هرڅومره به وا شوي

داچي اوس په پټوسترګو هم ليدل کړي

ستا په مينه کي قسم دی چې بينا شوي

فرياد

داتومبي مې چې اغزي د زړه په سترګو

کوم بې رحمه کوم ظالم اوکوم صياد دی

چې آسمان په ظالمانو نه رالوېږي

معلومېږي بې تاثيره مې فرياد دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ضمیر اواز

مخ د تورو وریځو نه راووزمه بربښنا یمه
خاندمه ، ځلیږمه ، بې خرې سپین سبا یمه
زه د تحیر د زړه تیارې لره رڼا یمه
او سم په سینه کې د زړه غوږ سره اشنا یمه
راځمه په جذبو شې طبیعت نو زه پیدا یمه
عمق د فطرت د زړه نه دې د نیا ته راشمه
پروت یم په سینه کې د امید او د ارمان په شان
زه تورته د صدق یم ، بې ریا یم د وجدان په شان
پاک چې وي د وریځو نه د هغه شین آسمان په شان
برق یم د یقین غوندې او نه یم د گمان په شان
غږ په گوا هانو کوم هاتفي آواز غوندې
لا ولړم د غیب سره موجود یم د یو راز غوندې
پاکه تکه سپینه صیقل شوې آئینه یمه
سیند د صراحت کې لاهو شوې سفینه یمه
بام د مراد و نوته په لنډه لار زینه یمه
تږو لا روو نه د چولې د منځ چینه یمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخلم الهامونه له قدسیانو له ملکه ځنی
چه لم د پتنګ غوندې د شمعې د محفله ځنی

زه د زړه پردو کې داحساس غوندې لوبیږمه
تا ته سترګوره اوره که غوندې ځلیږمه

زړه چې روند او کوڼ شي نو بیا هیڅ نه معلومیږمه
څه تدبیر خونیم چې تېروزم خطا کیږمه

ځانله چې وجدان شي قیمتي دی مصلحت زما
نه کوري ظاهره قوانین د شریعت زما

وران یم ارتجاع سره، دغدن نه نفرت کوم
پاکه مې القاء ده د بښتي د حیا نت کوم
پاکي یې ساتم د آرزو کانو حفاظت کوم

زه ناري انسان ته د وحدت د امنیت کوم
نه منم ظلم، رحم! رحم دی آواز زما
لار د زړه پردو کې کړي آهنګ د بنکلي ساز زما

غواړمه انسان نه چې د درد وغم اشنا دې وي
زه غلامي نه منم آزاده دادنیا دې وي
بدې مې تیاره شي رڼایي د سپین سبا دې وي

محو دې رجعت شي که څه وي نوارتقادې وي
مړه کالبود ژوند له نوی ساه د حرکت غواړم
تېر دا فسانو نیم د نوی ژوند نهضت غواړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند د شرف غواړم د ښېګڼو طرفدار یمه

خوب نه یم عادت نه دی د شپې ورځې بیدار یمه

نه یم په تقلید کې هوا خواه د ابتکار یمه

ایکې د وجدان سره روان په یوه لار یمه

سوزم خوشحالېږمه پر قیږمه د سیند په شان

نور و پسې نښته خو احساس مې وي د خوند په شان

باد د حوادثو نه د ژوند بېړۍ پنا بیایم

تا ته د نن درس کې نوی فکر د سبا ښنایم

تا د حال په ژبه، تحوله، په ښتیا ستایم

زه د شلم عصر د انسان په نامه دا وایم

تېر شه دا توم نه خوږ جهان د امنیت کړه ساز

.بېرته کړه د زړه غوږ ونه، واوره د ضمیر آواز»

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه معنی ؟

دومره فریب په سپین ښادر د قلندر څه معنی
په نوي عصر کې د دې زاړه دفتر څه معنی

که مفکوره د خیرخواهی وي په مغزو کې د چا
نو امتیاز د سپین او تور دلراو بر څه معنی

د زړه انګر چې کړي جلوې د پاکې مینې رڼا
دا سې دنیا کې تظاهر د نمر قمر څه معنی

کوم استعداد چې تا پخپله خاورولاندې کړ لو
بیا د هغې پسې د ځان ځنې سفر څه معنی

خدای چې بینا سترګې در کړیدی او دید شته پکې
بیا غور ځیدل نو له کړنګه له کمر څه معنی

په لوخړ پوخړ د آشنا سره د شپې په غېږ کې
چې زه مو ړنیم سپینې سترګې د سحر څه معنی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژیړ گل!

«ته چې هسې ښایسته یې ژیړه گله
ځکه تا په ځان شیداکړله بلبله» (۱)

ستا د بوی نښې په باغ پیره داري کړي
دلته نه راځي خودي له دې کبله

کومه غوټه دې دمینې ورایله کړه
سرگوشي دې چې بلبل سره کوله؟

دادې رنگ دکوم مین د مخ اخیستی
چې دژوندپانه دې دومره ژیړه شوله؟

دلبري کړي دبېدلو په جامه کې
دادې څه پرده په مخ وغوړوله

اورېده مې چې تاوې په گونگه ژبه:
سترگې وونیځه لیلی له تغافله

گوره تېرو یستې ظاهر دسرو گلونو
خساره دې سراسر وکړه کاکله

شاوخوا درنه چاپېره گلان سره دي
ته یې ژیړ د مسافرو غوندې څله؟

نه پوهېږم چې د دې باغیچې گل یې
که زما غوندې راغلی له کابله

(۱) خوشال بابا

حدیقة الاندلس-قاهره
داپریل ٤ - ۱۳۵۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژوند سبق

څه په سر ږ ژوندون او په امان د تحول ځني
کلکه تربګني چې د فلک ورسره نه وي

ځان دې بحهز کړي په قوت باندې که ژوند غواړي
نه دې ځي مورچې له چې توپک ورسره نه وي

دلته دې زمونږ په خانانو ملکا نوکـــــــي
داسي سرې کوم دی چې کوتک ورسره نه وي

خلاص به بيګناه بندي د فکر کړي زمونږ ملا
خو که زولني دوهم وشک ورســــره نه وي

لاره به خطا تيار وکو څرکي فلسفي نه شي
کله چې ملګري ايمان کلک ورســــره نه وي

زه به د ساقي پيالي ته هيڅکله نژدې نه شم
ستا د خوږو شونډو جام چې ډک ورسره نه وي

پاتې به بېخونده دياري منډې رامندې شي
ستا نه کله کله چې سترګک ورسره نه وي

او ږ په ژوندون پوري کوچې نه وي آزادي پکي
ورکه شاعري کړه چې مسلک ورسره نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

رنګين سحر

د قدرت نه آواز راغی — اړخ بدل شو د ژوندون
بیا د دهر سرنامه شوه — یو رنګین غوندي مضمون
د فطرت د تندي کربښې — کړي تفسير دي وجنون
د ګلشن خرام ته شوق کړي — د زړه طفل ته لمسون
د غوټۍ په غوږ کې ووې — بیا نغمې د صبا وون:
سترګې پرانیزه بهار شو — یو منوم مرګ دی د سکون
پسرلی په پیرکې را وړو — ګرد شو نود ګردون
بیا بلبل او ګل پیښې کړي — د لیلی او د مجنون
د شاعر طبعې کړو پورته — سر د فکر له زنګون
حسن او مینې ته پرې اېښی — ځای د عقل افلاطون

د قدرت کوتو سکوندلی، په مستۍ کې طبیعت دی
د جذباتو محشر جوړ دی، د رنګونو قیامت دی

د ګلشن په زرغونو کې — ګل په لاس پیاله نیولې
د نکهت له میوو ډکه — د مستۍ په بوی لړلې
وار خطا غوټۍ غوربړي — له خوب کې بوګنیدلې

بیا د ښکلو زلفې څښتې — په ګلونو ډکې شولې
نرګس تیتې سترګې ناست وُ — چې بورې يې ورکولې
داچې پېغلې غورټې خاندې — خوشبا دي تښتولې
د شبنم قطرې نسیم ته — لکه طفل نازولې
د غونچې په ګهواره کې — په نازناز يې زنګولې
د جمال د جوړې شوخو — په احساس لوبې کولې
قافلې د رنګ او بوی وې — چې تالا و الا کېدلې

د سینې د سینه په غېږ کې، اور بدل کړه ارمانونو
د احساس کښتې لاهو شوه، د مستۍ په طوفانونو

د امید ماشوم ځلمی شو — تمه يې وشوله د ځانه
مشاطه د جمال راغله — ناوې جوړه شوه د نیانه
پیغامونه د رېدي وو — پیالې وغورځې زمانه
بیا د هوش متاع ورکېږي — د عقلونو له دوکانه
معشوقې د سرو ګلونو — سجدې غوړې د بورانه
ښاپېرو د حسن جوړ کړه — یو ارم له دې جهانه
د ونو مو د وزې خېږي — د باغونو د فضانه
غوړې زلفو له ګلونه — مستې پېغلې له باغوانه
د افق په سحر ووې — مبارک دي شه انسانه

د نسیم د ساز پر دو کې، کائنات چې نغمه بار شو
د بلبلو ترانو کې، پیغامونه د بهار شو

مرور چې وو تر اوسه — پخلا کېږي ارمانونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شبنم په ږمنو او ښکو — ګلو مینځل مخونه
راته ښکاري چې سيالي کړي — انګو سره ګلونه
خوشالۍ شوي سره يو ځای — پراري شولو غمونه
بیا سواره کړه مطربانو — ګلشنونو کي سازونه
پيغلې پيغلې ګلرخاني — ورته اچوي لاسونه
سوز و ساز يې سره ګډ کړو — پسرلي کړي څه کارونه
د ګلشن حرم کې بل دی — د سرو ګلو چراغونه
د ګلزار په لوری دروي — ګلالۍ ملالۍ نجونه
بې منته شو ځلمو ته — د پيمخو د ديدنونه

عکس يې اخيستو د ګلو، رنګين شوي مې نظرونه
رنګارنګي رنګينۍ وې، يو عجيب «رنګين سحر» ونه

●○●

(c) ketabton.com: The Digital Library

دځلمو ترانه

لکه نسیم دباغ گلونو ته پیغام دی زمونږ
هدف دکار او د خدمت وطن او قام دی زمونږ

مونږ ه افغان ته یو قوي ملي وحدت جوړوو
د تفرقې د امتیاز په کور قیامت جوړوو
ورانې ویجاړې دوطن پخپل همت جوړوو
عدل انصاف او مساوات روح د نظام دی زمونږ
لکه نسیم دباغ گلونو ته پیغام دی زمونږ

مونږ په دین په ملیت باندې خپل سر ورکوو
د جفا غشو له سنگرغوندې ټټر ورکوو
واړه افغان ته د نهضت نوې خبر ورکوو
عقیده پاکه پاک ایمان په پاک اسلام دی زمونږ
لکه نسیم دباغ گلونو ته پیغام دی زمونږ

مونږ ه تعمیم د معارف پخپل وطن کې غواړو
نوی آهنگ د نوی ژوند پخپل چمن کې غواړو
د شمن د حق او حریت سر په کفن کې غواړو
خدمت د قام ته چې ولاړ وي پرې سلام دی زمونږ
لکه نسیم دباغ گلونو ته پیغام دی زمونږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطن نه بد بد رواجونه رسومات ورکو
ړنځونه ولېږي، بې علمي او خرافات ورکو
دکار د منځ منځ نه بېځايه سکنات ورکو
بنا پر حسن اعتماد باندې مرام دی زموږ
لکه نسیم دباغ ګلونو ته پیغام دی زموږ

ظلم، رشوت، تملق دروغ او خیانت نه منو
غواړو په زړه کې درد او رحم، قساوت نه منو
سره همدرد یو بې دردي په رسمیت نه منو
ملا عالم مخلص خادم ته احترام دی زموږ
لکه نسیم دباغ ګلونو ته پیغام دی زموږ

موږ په ایشیا کې یو مسعود افغانستان غواړو
موږ حکومت او حاکمیت د پاک قرآن غواړو
اباد په صلح وامنیت باندې جهان غواړو
ټینګ د سنجش فکر و تدبیر په لاس زمام کړی موږ
لکه نسیم دباغ ګلونو ته پیغام دی زموږ

ملي مفاد په شخصیاتو مقدم دی موږ ته
حکم د دین ـ عالم او مشر محترم دی موږ ته
دفع د ظلم په بل ظلم هم ستم دی موږ ته
د قوم خادم چې وي هغه خلمی امام دی زموږ
لکه نسیم دباغ ګلونو ته پیغام دی زموږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

PROPERTY ACKU

فرهنګ جهاد

«فرهنګ جهاد» د افغانستان د ژغورنده، آزادی بخښونکی برمیال اسلامي فورځنګ د فکري او عقيدتي اصيلو کرښو په پام کې نيولو سره د کردو مجاهدو ليکوالو، محققينو او شاعرانو د جهادی آثارو خپرولو ته چمتو دی. په تېره د هغو ليکوالو آثارو ته چې په بهرنيو ليرو هېوادونو کې د مهاجرت ژوند تېروي او هلته د خپراوی چارې ستونزمنې او له مالي اړخه ډېرې زيات لګښت غوښتونکی دی.

څرنګه چې زموږ ستر اسلامي غورځنګ له حساس او نازک دور څخه تېرېږي «فرهنګ جهاد» په نظر کې لري چې د دې ليکوالو او ادب پوهانو د مرستې او لارښوونې له لارې په نژدې راتلونکې يوه موقوته ادبي خپرونه هم نشر کاندي.

فرهنګ جهاد د هر متعهد مجاهد ليکوال د آثارو د خپراوی په اړه د دوی د فرمايش مطابق د هغوی په خدمت کې دی او بېله مالي لګښت څخه د خپراوی ټول تکاليف په خپله غاړه اخلي؛ څنګه چې فرهنګ جهاد له مالي تنګسې سره مخ او له هيڅ لوري مرسته نه ده ورسره شوې ځکه خو به د دانه ليکوال يوازې د چاپ لګښت بخښ اداکوي.

فرهنګ جهاد د هېواد د زړو ارزښتناکو آثارو او اسنادو ساتنه او تکثير هم په نظر کې لري او هر هغه اثر چې زموږ له جهادي پاليسۍ سره اړخ لګوي او ضرورت يې محسوسېږي تکثيروي.

هيله ده د تکثير لو بيا خپرېدنګ له پاره د دغه دول ارزښتناکه آثارو په استنادسره قدر من هېوادوال او فرهنګيالان له فرهنګ جهاد سره مرسته وکړي.

له کردو متعهدو ورونو، ليکوالو او پوهانو څخه هيله کوو چې پخپلو معنوي او مالي مرستو او لورېينو سره د فرهنګ جهاد د پرمختيا او پياوړتيا لاره آواره او د جهادي ادب د بډاينې او ساتنې په لار کې خپل مسؤوليت او رسالت ترسره کاندي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرهنګ جهاد د دغو آثارو د خپراوي تکل کړي:

١ـ دغورځنګ د مؤسس لوی استاد پوهاند غلام محمد نیازي د خپرو شویو مقالو مجموعه
٢ـ وینه په قلم کې ـ د جهاد د لیکوالو او وینا والو تذکره.
٣ـ جهادي فتواګانې
٤ـ اسناد تاریخی افغانستان
٥ـ پیغام ـ د محمد موسی شفیق د شعرونو د مناجاتونو برخه
٦ـ مجموعه مقالات مرحوم محمد کاظم شارقی
٧ـ افغان باقي کهسار باقي ـ د جهاد په اړه د پاکستان د اردو ژبو انصارو وینا والو د شعرونو مجموعه
٨ـ د عبدالهادي هدایت د مقالو مجموعه
٩ـ معرفي جراید و مجلات جهاد افغانستان
١٠ـ د کمیټې د اسلامي جریدې د دوو کلونو کلکسیونونه
١١ـ به یاد سخنور صخره آفرین سترګ استاد خلیلی
١٢ـ تعصب او د هغه اغیزه
١٣ـ داستانونه او ولسونه ـ د جهاد په اړه د بهرنیو لیکوالو یاد داشتونه
١٤ـ مجموعه مقالات الحاج مولوی عبدالرب احدی وردګ
١٥ـ منزلونه او منزلونه ـ د اشعارو مجموعه
١٦ـ دوینو نخښې ـ د جهادي خاطرو مجموعه
١٧ـ کارتون ها سخن میګویند د مقاومت په اړه د خپرو شویو کارتونونو البوم
١٨ـ تاریخچهٔ نهضت اسلامي افغانستان ـ
دو شعر شیدا

داده یوځې درانه هیوادوال به له فرهنګ جهاد څخه خپلې مرستې نه سپموي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

B
1.231
SHA
2721

دژوندون میره او بنده ده ستری کیږي
گوټ د شونډو د شربت در سره واخله
دوصال دیوه به مړه وي مونږ به نه یو
دایه یاد د محبت در ســره واخلـه

شفیق

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library